

Jaana Pikkupeura

anestesiologian erikoislääkäri
Oulun yliopistollinen sairaala

Sote-uudistus tarvitsee erikoislääkäreitä

Kesälomat on pidetty ja syksyn ensimmäiset pakkasyöt koettu tätä tekstiä kirjoitettaessa. Lomalla on toivottavasti kerätty voimia tulevan talven varalle. Edessäpäin on varmasti Haasteita. Seuraavien vuosien suurin ponnistus myös lääkärikunnalle on sote-uudistuksen läpivieminen.

Tähän mennessä ei maakuntien tasolla ole ollut järjestelmää, jolla olisi tiedossa, miten sosiaali- ja terveyspalvelut Suomessa on järjestetty. Jokainen kunta on lakien ja asetusten puitteissa saanut järjestää asiat parhaaksi katsomallaan tavalla. Jo nykytilanteen selvittäminen on suuri ponnistus ja vaatii lukuisia työtunteja. Tulevan suunnitteleminen ja uudella tavalla ajatteleva haaste koko yhteiskunnalle.

Maakunnat ovat ottaneet haasteen vastaan, ja ympäri Suomea on kerätty jo satoja, ellei jopa tuhansia asiantuntijoita miettimään, miten sosiaali- ja terveyspalvelut Suomessa tulevaisuudessa järjestetään. Nyt on aika myös erikoislääkäreiden olla aktiivisia ja vaikuttaa päätöksiin. Jokaisella erikoislääkärillä on kokemuksensa mukanaan tuomaa tietämystä nykyjärjestelmän heikkouksista ja ajatuksia siitä, miten järjestelmä potilaan kannalta toimisi paremmin ja varmemmin. On siis aika välillä laittaa

stetoskooppi ja leikkausveitsi syrjään ja osallistua suunnittelukokouksiin.

Vetoan myös lääkäreiden esimiehiin, jotta he järjestävät alaisilleen mahdollisuuden osallistua. Me kaikki tiedämme, että potilas ajaa aina edelle, jos lääkärin pitää itse valita, meneekö hän kokoukseen vai tutkiiko vielä yhden ylimääräisen potilaan. Esimiesten tulee huolehtia siitä, että lääkäreille järjestetään oikeasti vapaata potilastyöstä suunnittelukokouksien ajaksi. Tulevaisuuden suunnitteleminen ja toteuttaminen vie aikaa ja tulee näiltä osin kuormittamaan nykyjärjestelmää varmasti useiden vuosien ajan.

Järjestelmän uudistaminen edellyttää ”mielikuvitusta”. Ei kannata vain hieman parantaa ja hioa nykyjärjestelmää, vaan on oikeasti mieltävä, voisimmeko tehdä jotain toisin ja saada sillä aikaan huomattavaa parannusta sekä yksilön että yhteiskunnan kannalta. Uudistuksen kannalta tärkein elementti on potilaaseen ja asiakkaaseen liittyvän tiedon integraatio. Vain täydellisellä tiedonkullalla pystymme välttämään päällekkäisiä toimintoja ja oikeasti vähentämään kustannuksia. Miten tämä integraatio toteutuu tulevassa mallissa, ei vielä tässä vaiheessa tiedä kukaan.

Oman haasteensa uudistustyöhön luos, että Suomi on oikeasti pieni maa ja

meitä on vähän. Voi kysyä, kuten kollega Pohjois-Suomen piiriylilääkäri Annu Tertsunen blogissaan: Keksitäänkö jokaisessa maakunnassa pyörä uudestaan? Ja tuleeko jossain päin Suomea parempi pyörä kuin toisaalla? Vuoropuhelua maakuntien välillä tarvitaan, jotta voisimme hyödyntää jo muualla toteutettuja ajatuksia, eikä kaikkea tarvitsisi keksiä itse. Myös tässä suhteessa lääkäreiden verkosto antaa mahdollisuuksia, sillä pystymme kokoontumaan ja keskustelemaan eri foorumeilla ja sitten viemään asioita eteenpäin omissa maakunnissamme.

Suomen Erikoislääkäriyhdistyksen jäseniä on aktiivisesti mukana kaikissa Lääkäriliiton toimielimissä. Nyt tarvitaan osallistumista myös lääkäriskollegion ulkopuolisiin toimielimiin. Kannattaa myös hyödyntää sellaiset tilaisuudet, joissa pääsee keskustelemaan päättävien poliitikkojen kanssa. Lääkärin näkökulmaa terveydenhuollosta ei osaa kertoa eteenpäin kukaan muu kuin lääkäri itse.